

В И Р О К

ІМ'ЯМ УКРАЇНСЬКОЇ РАДЯНСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ

14 березня 1984 року судова колегія в кримінальних справах Київського міського суду в складі:

Головуючого - Заступника голови Київського міського суду Зубця Г.І.
Народних засідателів: - Грищенко В.М.,
Осауленка О.М.
При секретарі - Гуменюк Г.А.
З участю прокурора - Попова В.І.
"- адвоката - Осадчого Ю.М.

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду в місті Києві справу про обвинувачення

МАРЧЕНКА ВАЛЕРІЯ ВЕНІАМІНОВИЧА,

16 вересня 1947 року, народження, уродженця і жителя м. Києва /вулиця Щербакова, 72/2, кв. 130/, українця, громадянина СРСР, безпартійного, неодруженого, з вищою освітою, раніше судимого - 29 грудня 1973 року судовою колегією в кримінальних справах Київського обласного суду по ст. 62 ч. I КК УРСР на 6 років позбавлення волі і 2 роки заслання - звільнений в травні 1981 року по відбуттю основної та додаткової міри покарання, до арешту по цій справі працював сторожем Республіканського дослідно-показового господарства квіткових та декоративних рослин, -

в скоєнні злочину, передбаченого ст. ст. 62 ч. II КК УРСР, 70 ч. II КК РРФСР і 56 ч. II КК Казах. РСР, -

В С Т А Н О В И Л А:

Марченко В.В., будучи раніше засудженим Київським обласним судом за проведення антирадянської агітації і пропаганди до 6 років позбавлення волі і 2 років заслання /29 грудня 1973 року за ч. I ст. 62 КК УРСР/ відбуваючи основну та додаткову міри покарання у виправно-трудоцій колонії в Пермській та в засланні в Актюїнській областях, а з травня 1981 року до жовтня 1983 року мешкаючи в місті Києві, на шлях виправлення не став і, залишаючись на ворожих радянському суспільству позиціях, спілкуючись шляхом особистих контактів та листування з особами, засудженими за особливо небезпечні державні злочини, а також з представниками зарубіж-

них буржуазно-націоналістичних кіл і іншими відщепенцями, на ґрунті антирадянських націоналістичних переконань, незважаючи на неодноразові попередження з боку офіційних осіб органів влади та представників громадськості про недопустимість злочинної діяльності, протягом тривалого часу з метою підриву і ослаблення Радянської влади систематично виготовляв, зберігав та розповсюджував антирадянську і наклепницьку літературу, в якій містяться заклики до проведення боротьби з Радянською владою та наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад.

Більшість такої літератури потрапила за кордон в капіталістичні країни, де широко використовується буржуазно-націоналістичними центрами і засобами масової інформації цих країн в провокаційних кампаніях проти Союзу РСР. Разом з цим Марченко В.В. займався антирадянською агітацією і пропагандою в усній формі, поширюючи наклепницькі вигадки на Радянський державний і суспільний лад.

Так, 9 грудня 1974 року, відбуваючи покарання в Пермській області, Марченко В.В. з метою підриву та ослаблення Радянської влади, виготовив наклепницький рукописний документ у вигляді "заяви-протесту" до Президії Верховної Ради СРСР і тоді ж поширив, надіславши його до вказаного державного органу.

В зазначеному документі він зводить наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад. Зокрема, намагається довести, що в СРСР начебто існує беззаконня, "нехтуються права людини", а особи, які, за його твердженням, намагаються відстояти ці права, нібито "опиняються в ув'язненні".

У липні 1975 року, відбуваючи покарання в Пермській області, він з тією ж метою виготовив і поширив ворожий документ під назвою "Лист дідові". В ньому Марченко паплюжить радянський державний і суспільний лад, наклепницьки твердить, що у 1933 році на Україні начебто був створений штучний голод, а в результаті культурної революції, яку він цинічно називає "вандальскою", в республіці нібито виник "величайший вакуум в науке, литературе, искусстве", пропагує вигадану ним необхідність відокремлення України від Радянського Союзу. Поряд з цим, наклепницьки стверджуючи, що існуючий в СРСР суспільний лад тримається буцімто на терорі, підбурює читача до боротьби проти Радянської влади.

Цей ворожий документ набув поширення серед антирадянських настроєних осіб, зокрема, машинописний його примірник був вилучений 5 січня 1977 року під час обшуку в квартирі мешканця м. Москви Гінзбурга О.І., засудженого за антирадянську агітацію і пропаганду, а потім за таку ж ворожу діяльність Указом Президії Верховної Ради СРСР 24 квітня 1979 року позбавленого громадянства і видвореного за межі СРСР.

Згаданий документ також потрапив за кордон, де широко використовувався буржуазною пропагандою у ворожих акціях проти Союзу РСР: 19 липня 1978 року його текст передавався з Мюнхена на Радянський Союз радіостанцією "Свобода", а в жовтні і листопаді того ж року був надрукований в журналах "Авангард" № 142 і "Визвольний шлях" № 368, що видаються організацією українських буржуазних націоналістів відповідно у Брюсселі і Лондоні.

У жовтні 1975 року, відбуваючи покарання у Пермській області, Марченко В.В. з метою підризу та ослаблення Радянської влади виготовив рукописний документ у вигляді листа до журналістів з Німецької демократичної республіки.

В зазначеному документі він з ворожих щодо СРСР позицій подає фашистський путч у Чілі як приклад боротьби проти прогресивних суспільств, відверто проголошує свою рішучість боротися з існуючим у Радянському Союзі державним і суспільним ладом. Щоб зганьбити його, паплюжить внутрішню політику Уряду і КПРС. Цинічно називаючи "советскими концтаборами" виправно-трудова установи в нашій країні, наклепницьки твердить, що начебто вони "служать єдиній меті - ліквідації противників режиму" і що в них нібито було "знищено без вини кращих людей".

14 жовтня 1975 року з метою подальшого поширення він заховав цей пасквіль у корзині для використаних паперів в читальному залі бібліотеки ВТК, коли побачив керівників колонії Хромова Г.Н. Полякова Н.Г. і Кузнецова В.В., які в той час наближалися до названого приміщення, і тоді ж під час огляду цього читального залу виявили і вилучили згаданий рукописний документ, склавши про це відповідний акт.

Взимку 1976 року, відбуваючи покарання у Пермській області, Марченко В.В. з тією ж метою відновив вилучений у нього адміністрацією колонії рукопис вказаного вище пасквіля, виготовивши документ під назвою "Відкритий лист до Вальтера Хайневського та Герхарда Шеймана, журналістам із НДР", змістивши в ньому наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад.

Зневажливо називаючи радянське суспільство "московським варіантом комунізму", наклепницьки твердить, що у виправно-трудовах колоніях СРСР утримуються особи, засуджені нібито "лише за висловлювання власної думки", а заходи перевиховання у цих установах начебто "грунтуються на катуванні голодом і холодом". Цинічно називаючи ВТК "більшовицьким пеклом", наклепницьки порівнює їх з концтаборами фашистської Німеччини. З ворожих позицій заявляє, що начебто не в Чілі, а "насправді" у Радянському Союзі "порушуються права людини".

Тоді ж, взимку 1976 року, він поширив зазначений документ за межі колонії через засудженого Альтмана А.А. Цей пасквіль набув поширення серед націоналістично настроєних осіб, зокрема його рукописний примірник, виготовлений невстановленою особою, потрапив до Світличної Н.О., яка в кінці 1976 року у Києві передала документ Шевченку О.Є. Останній в свою чергу в той же день ознайомив з його текстом Шевченка В.Н., а з березня 1980 року переховував вказаний примірник в квартирі мешканця м. Києва Солов'я В.Ф., де він і був вилучений 1 квітня 1980 року під час обшуку по кримінальній справі відносно згаданих Шевченків.

Машинописний примірник цього документа, виготовлений у 1976 році мешканкою міста Петушки Володимирської області Ландою М.Н., потрапив до відщепенця Гінзбурга О.І. і був вилучений 5 січня 1977 року під час обшуку по його кримінальній справі.

Текст названого документа був також вміщений в нелегально поширюваному антирадянському збірнику під назвою "Хроніка текущих событий" № 42, машинописний примірник якого вилучено 11 жовтня 1979 року під час обшуку в квартирі Великанової Т.М.

Згадані вище Альтман і Світлична з 1978 року, а Гінзбург з 1979 року постійно проживають за межами СРСР.

Крім цього, зазначений документ потрапив за кордон, де широко використовувався буржуазною пропагандою у ворожих акціях проти Союзу РСР: 30 листопада 1976 року його текст передавався з Мюнхена на Радянський Союз радіостанцією "Свобода", а в березні 1977 року він був надрукований в журналі "Визвольний шлях" № 348, що видається в Лондоні організацією українських буржуазних націоналістів.

В січні 1976 року, відбуваючи покарання у Пермській області, з метою підризу та ослаблення Радянської влади Марченко В.В. виготовив і поширив ворожий документ під назвою "Знайомтесь: бандерівець".

В ньому він зводить наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад, національну політику Уряду і КПРС, з ворожих позицій твердить, що СРСР являє собою нібито "імперію", яка неначе "загарбала" Україну і поневолила її наразі з метою знищити його. Робить спробу зганьбити Радянський уряд, цинічно ототожнюючи його з урядом фашистської Німеччини, який проводив на окупованих землях політику геноциду.

Вихваляючи злочинну діяльність колишніх бандитів ОУН, підбурює читача до боротьби проти Радянського Союзу.

Зазначений документ потрапив за кордон на Захід, де використовувався буржуазною пропагандою в провокаційних акціях проти СРСР, зокрема був надрукований в журналі "Авангард" № 140-141 за 1978 рік, який видається організацією українських буржуазних націоналістів у Брюсселі.

Тоді ж, у 1976 році, відбуваючи покарання в Пермській області, з тією ж метою він виготовив і поширив антирадянський документ під назвою "Антон Олійник".

В цьому документі зводить наклепницькі вигадки на радянську дійсність, підбурює читача до боротьби проти існуючого в СРСР державного і суспільного ладу, вихваляючи при цьому колишніх бандитів ОУН-УПА і пропагуючи нові форми і методи вказаної боротьби.

Разом з цим паплюжить демократичні основи радянського суспільства, яке начебто має, за його наклепницькими твердженнями, "гнітюче-ортодоксальний характер", тлумачить про неначе існуюче в країні "колгоспне безправ'я". З ворожих Союзу РСР позицій заявляє, що буцімто "Москва визискує Україну".

Названий документ потрапив за кордон, де використовувався буржуазною пропагандою у підривних акціях проти Радянського Союзу, зокрема був надрукований в журналі "Сучасність" № 1-2 за січень-лютий 1982 року, який видається організацією українських буржуазних націоналістів у Мюнхені.

В травні 1977 року, відбуваючи міру покарання у Пермській області, з метою підриву та ослаблення Радянської влади Марченко В.В. виготовив і поширив три ворожих документи під назвами: "Лист дідові" /другий варіант/, "Генеральному директору ЮНЕСКО пану М-бса" та "Шерше ля фам".

В названих документах зводить злісні наклепи на радянську дійсність, намагається опорочити національну політику Уряду і КПРС, посварити між собою дружні російський, український та інші народи нашої країни. Так, росіян, які надали братню допомогу у встановленні Радянської влади на Україні, він називає "чужинцями", що начебто принесли зло і "панують в моїй Трої". Наклепницьки ствержує, що в республіці нібито було "винищено цвіт, еліту, без яких нація перестає бути собою". Твердить про нібито незадовільний "стан культурного розвитку національних республік", зокрема України і Азербайджану. Намагається довести, що в СРСР неначе відсутня свобода еміграції, а "інакодумці" начебто зазнають переслідувань. Пропагуючи основи буржуазного суспільного ладу, він тлумачить, що буцімто "приватна власність" є "визначальним принципом поступу", який було "підірвано" у Радянському Союзі.

Тоді ж, в травні 1977 року, намагаючись поширити за межі колонії, в тому числі і за кордон на Захід, зазначені три документи, розмножив їх за допомогою Калинця І.М., який відбував з ним покарання і котрий переписав ці пасквілі мікротекстом на тонкий папір. Вказані документи, упаковані в герметичні контейнери з поліетиленової плівки, 8 травня 1977 року потрапили до гр-ки Кійренд М.С. під час побачення її з чоловіком - засудженим Кійрендом М.А., який відбував покарання разом з Марченком. В той же день після цього побачення Кійренд передала згадані контейнери з документами співробітникам ВТК Шарікову В.І., Осиповій Л.І і Прибутковій Т.В., про що названими особами було складено відповідний акт.

У жовтні 1977 року, тимчасово перебуваючи в слідчому ізоляторі КДБ УРСР в місті Києві, Марченко В.В. з тією ж метою виготовив рукописний документ "Що дало йому змогу витривати?".

В цьому документі, написаному у вигляді "інтерв'ю" з засудженим колишнім бандерівцем-терористом Киселиком, він зводить злісні наклепи на радянський державний і суспільний лад, з ворожих щодо СРСР позицій намагається опорочити національну політику КПРС і Радянського Уряду.

Вихваляє злочинну діяльність Киселика та інших бандерівців за те, що вони в 1947 році "вистрілювали до ноги" обози з радянськими солдатами, "котрі приїздили на село за продподатком".

При цьому СРСР цинічно називає "імперією", яка начебто поневолила Радянську Україну, наклепницьки порівнює його з царською Росією, паплюжить національну політику КПРС щодо українського народу, іменуючи її "більшовицьким деспотизмом".

Під час побачення зі своєю матір'ю Смужаницею Н.М. 21 жовтня 1977 року намагався поширити цей документ за межі слідчого ізолятора. Завчасно упакувавши його в контейнер з поліетиленової плівки, заховав в присутності Смужаниці Н.М. в принесену нею наповнену медом банку і передав їй. Після побачення контейнер з зазначеним документом був виявлений і вилучений контролером слідчого ізолятора КДБ УРСР Гордійчуком П.В.

В серпні-вересні 1978 року, відбуваючи покарання у Пермській області, з метою підриву і ослаблення Радянської влади, Марченко В.В. виготовив разом з засудженими Орловим Ю.Ф., Антонюком В.П. і Матусевичем М.І. рукописний документ з семи розділів під загальною назвою "О положении заключенных в лагерях СССР". В цей же час розмножив його, переписавши в співучасті з Антонюком мікротекстом на тонкий папір, і поширив зазначений рукопис за межі виправно-трудової колонії.

Автори документа зводять в ньому злісні наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад, паплюжать внутрішню політику Уряду і КПРС, з ворожих позицій роблять спробу довести, що суспільно-політичний устрій Радянського Союзу начебто не відповідає "Интересам трудящегося большинства" і нібито "косвенно провоцирует" людей на скоєння злочинів. Шкодюючи за відсутнім в нашій країні "инициативным предпринимательством", намагаються опорочити ідеологію радянського суспільства та моральні принципи його народу. З ворожих позицій стверджують, що СРСР буцімто порушує "международные обязательства по правам человека", в країні неначе існує "судебный и следственный произвол", а радянська виправно-трудова політика буцімто "направлена на уничтожение личности".

Вказаний пасквіль набув поширення серед антирадянськи настроєних осіб. Зокрема його мікротекст був вилучений 11 жовтня 1979 року під час обшуку в квартирі Великанової Т.М., а машинописний примірник, поданий як "Документ № 87" так званої "Московської Хельсінської групи", вилучено в ході обшуку 8 грудня 1979 року в квартирі Ланди М.Н., засудженої по іншій кримінальній справі за систематичне поширення завідомо неправдивих вигадок на радянський державний і суспільний лад. Ще дев'ять таких же машинописних

примірників цього документа були вилучені при обшуках 19 квітня і 27 травня 1980 року у мешканки м.Москви Осипової Т.С., засудженої в тому ж році за антирадянську діяльність.

Зазначений "документ № 87", датований 25 квітня 1979 року, з вміщеним в ньому текстом пасквіля "О положении заключенных в лагерях СССР", потрапив за кордон, де тривалий час використовувався буржуазною пропагандою у підривних акціях проти Союзу РСР. Його текст російською мовою передавався 23 вересня 1979 року радіостанцією "Свобода", 16 червня 1979 року - радіостанцією Бі-Бі-Сі, 11 серпня і 9 листопада 1980 року - радіостанцією "Голос Америки". Повний текст цього ворожого документа був надрукований у 1979 році в антирадянському виданні "Континент" № 20 в Парижі. Восени 1978 року, відбуваючи покарання в Пермській області, з тією ж метою він виготовив і поширив разом з Антоном З.П., Калинцем І.М. та декількома іншими засудженими документ у вигляді "звернення" до урядів країн Заходу, текст якого починається словами: "Запад стоит перед выбором".

В цьому документі Марченко робить спробу підірвати авторитет Радянського Союзу на міжнародній арені, опорочити існуючий в країні державний і суспільний лад, зовнішню і внутрішню політику СРСР та інших країн соціалістичної співдружності. За його наклепницькими вигадками зазначені країни є неначе "тоталітарними, деспотичними", в них начебто існує "насилие и произвол", не виконуються "международные обязательства". Закликаючи уряди капіталістичного Заходу до організованих провокаційних акцій щодо країн соціалістичної співдружності, в тому числі і СРСР, наклепницьки твердить, що соціалістичні країни начебто не можуть бути миролюбними, що від них нібито надходить загроза "духовным ценностям" людства.

Машинописний примірник зазначеного документа був вилучений 29 квітня 1980 року під час обшуку в квартирі мешканця м.Москви Лавута О.П., якого в тому ж році було засуджено за поширення завідомо неправдивих вигадок, що порочать радянський державний і суспільний лад.

10 жовтня 1979 року під час перебування на засланні в селищі Саралжин Уїльського району Актюбінської області, з тією ж метою Марченко В.В. виготовив наклепницький рукописний документ у вигляді "листа", що починається словами: "Шановний пане Альвал!", і тоді ж для поширення на Заході намагався нелегально надіслати його на ім'я Горбач в ФРН.

В зазначеному документі він зводить наклепницькі вигадки на радянську дійсність, стверджує, що у виправно-трудовій колонії на Уралі, яку цинічно називає "концтабором", засудженим буцімто не надають медичної допомоги. Узагальнюючи ці свої домисли, робить спробу зганьбити радянську систему охорони здоров'я. При цьому наклепницьки заявляє, що радянські лікарі в своїй діяльності начебто "обмежені диктатом влади" і що вони лише "називають себе лікарями". Намагаючись опорочити існуючий в СРСР державний і суспільний лад, твердить, що він нібито являє собою "скрипучу советську бюрократичну машину".

Названий документ потрапив до згаданої вище Великанової Т.М. і був вилучений у неї 1 листопада 1979 року під час обшуку в її квартирі.

Влітку 1983 року в місті Києві, з метою підриву та ослаблення Радянської влади Марченко В.В. виготовив і нелегально поширив за кордон наклепницький рукописний документ у вигляді "листа", що починається словами: "Дорога пані Галю", додавши до нього примірник написаної ним статті "Там, у київських печерах" ідейно шкідливого змісту, а також офіційні документи Міністерства освіти УРСР з грифом "Для службового користування", які потрапили до нього при невстановлених обставинах: проект рішення колегії Міністерства від 29 червня 1983 року "О дополнительных мерах по улучшению изучения русского языка в общеобразовательных школах и педагогических учебных заведениях Украинской ССР" та проект "Дополнительных мероприятий" названого Міністерства по цьому питанню. В зазначеному рукописному пасквілі перелічені вище документи Міністерства освіти УРСР наклепницьки називає "Новим Валувєвським указом", а само Міністерство – "шовіністичним", закликає використати ці документи у ворожих щодо СРСР акціях, а статтю "Там, у київських печерах" надрукувати тільки в середині 1984 року, що надасть йому можливість певний час "робити справу", тобто продовжувати антирадянську діяльність. Для цього просить надіслати фотоапарат марки "Сашіон", запевняючи, що "сюжетів тут не бракує". Пропонує у спілкуванні з ним дотримуватися конспірації, вживати псевдонім. Щоб уникнути арешту за скоєні злочини, просить з допомогою певних кіл на Заході організувати йому виїзд до Італії начебто на лікування.

Два машинописних примірники вказаної статті "Там, у київських печерах" були вилучені 15 липня 1983 року на дачі Смужаниці В.І./ колективні сади "Освіта" в місті Києві/, а її рукопис вилучений в цей же день за місцем проживання Марченка під час квартирного обшуку.

Поширені за кордон примірник статті і документи Міністерства освіти УРСР потрапили до так званої пресової служби УГВР / Українська Головна Визвольна Рада/ у Нью-Йорку і використані вказаним антирадянським націоналістичним центром в провокаційних акціях проти СРСР.

Зокрема, в газеті "Свобода" /США/ за 31 серпня 1983 року на підставі цих документів був надрукований злісний пасквіль антирадянського змісту під назвою "Наступ новітньої валувєвщини на українську мову".

Фотокопії рукописного документа "Дорога пані Галю" і зазначених проектів документів поспішешню вивчення російської мови в грудні 1983 року надійшли в об'ємному пакеті поштою з Сполучених Штатів Америки на адресу Міністерства освіти УРСР від особи, яка себе не назвала. Ці фотокопії згідно ст.396 Поштових правил були затримані на міжнародному відділку Київського призалізничного поштамту і доглянуті митницею, після чого передані до КДБ УРСР як такі, що мають гриф "для службового користування".

Крім того, Марченко В.В. з тією ж метою придбав у невстановленої особи і протягом 1981-1983 років зберігав для подальшого поширення журнал під назвою "Вера и родина" № 10, виданий російською мовою в Парижі у жовтні 1924 року.

В ньому, поряд з іншими матеріалами релігійного змісту, надруковано статтю "Мысли вслух", в якій з антирадянських позицій стверджується, що встановлена після революції Радянська влада начебто принесла страждання народові і сьомий рік неначе "давит Россию" та загрожує країнам Заходу. Вміщено також заклики до російського народу та людей інших націй "опомнитися" і на основі так званого "духовного примирення Востока и Запада" виступити "хрестовим" походом проти Радянської влади.

Зазначений документ був вилучений в квартирі Марченка 15 липня 1983 року під час обшуку.

Поряд з виготовленням, розповсюдженням і зберіганням ворожих документів, Марченко В.В. протягом тривалого часу з метою підриву та ослаблення Радянської влади проводив антирадянську агітацію і пропаганду в усній формі, поширюючи злісні наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад. Так, перебуваючи в селищі Саралжин Уїлського району Актюбінської області та спілкуючись з червня 1979 року по травень 1981 року з громадянкою Куншашевою Жанат Іздібаєвною в неодноразових розмовах з нею систематично висловлював наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад, стверджуючи, що Конституція СРСР існує начебто "лише на папері" і що в Казахській РСР нібито проводиться "процес русифікації". Вихваляючи буржуазний спосіб життя, наклепницьки твердив, що радянські письменники в своїй творчості будібно не мають свободи слова і друку.

В кінці травня 1980 року під час розмови з колишнім директором Уїлського районного спеціалізованого господарчого об'єднання Актюбінської області Бісалиєвим Жаксыліком в його службовому кабінеті наклепницьки стверджував, що російський народ начебто "пригноблює інші нації" СРСР, які внаслідок цього неначе перебувають в становищі "пригноблених". Вихваляє зовнішню політику уряду США, наклепницьки твердить, що наданням інтернаціональної допомоги Афганістану Радянський Союз нібито втручається у внутрішні справи цієї країни.

Протягом 1982-1983 років в м.Києві, працюючи сторожем в республіканському дослідно-показовому господарстві квіткових та декоративних рослин, Марченко В.В. в розмові з робітником Господарства Горбачевським Юрієм Івановичем під час спільних з ним чергувань наклепницьки стверджував, що життя в Радянському Союзі нібито "тяжке", а колгоспники країни неначе "поневолені", з ворожих позицій заявляв, що існуюча в СРСР соціалістична система будібно "прогнила і довго існувати не зможе". Поряд з цим наклепницьки твердив, що в СРСР нібито "немає повної демократії", письменники України неначе не мають можливості вільно друкувати свої твори, їх "утискують", а українському народові начебто "нав'язують російську мову". Ставлячись вороже до братнього російського народу, заявляв, що керівниками всіх українських вузів нібито є росіяни. Наклепницьки твердив, що неначе має місце "культурна і економічна відсталість українсь-

кого народу" і в цьому винен російський народ. Не приховуючи свого ворожого ставлення до радянського суспільно-політичного устрою, вихваляв буржуазний спосіб життя і заявляв про свій намір в зв'язку з наведеним виїхати в одну з капіталістичних країн на постійне проживання.

Допитаний в судовому засіданні підсудний Марченко В.В. винним себе в антирадянській агітації і пропаганді, провадженій з метою підриву і ослаблення Радянської влади, не визнав.

Стверджує, що на протязі 1974-1983 років, відбуваючи основну та додаткову міри покарання у виправно-трудовій колонії в Пермській та заслання в Актюбінській областях, а з травня 1981 року до жовтня 1983 року мешкаючи в місті Києві, він дійсно виготовив документи у вигляді "заяви-протесту" до Президії Верховної Ради СРСР та "Листа дідові", у вигляді листів до журналістів з Німецької Демократичної республіки, "Шановний пане Альвал", відкритого листа до Вальтера Хайновського та Герхарда Шеймана, журналістів із НДР, і листа "Дорога пані Галю" з додатком статті "Там, у київських печерах", а також документи під назвою "Знайомтесь: бандерівець", "Антон Олійник", "Генеральному директору ЮНЕСКО пану М-боа", "Шерше ля фам", "Запад стоит перед выбором" і "О положении заключенных в лагерях СССР" - в співавторстві з іншими засудженими, та "Що дало йому змогу витривати?".

Більшість з названих документів дійсно було поширено, в тому числі й за кордоном, але як це було зроблено - Марченко дати пояснення ухилився.

Вважає, що виготовлені ним вище перераховані документи за своїм змістом не мають закликів до проведення боротьби з Радянською владою та наклепницьких вигадок, які порочать радянський державний і суспільний лад.

Крім цього, виготовлення наклепницького документа у вигляді "листа", що починається словами "Шановний пане Альвал", Марченко пояснив тим, що йому в місцях позбавлення волі та заслання нібито не надавалась належна медична допомога.

Підсудний визнає, що він поширив за кордон офіційні документи Міністерства освіти УРСР з грифом "Для службового користування" - проект рішення колегії від 29 червня 1983 року та проект "Дополнительных мероприятий", які потрапили до нього.

Марченко пояснив, що він не вбачає складу злочину і в зберіганні ворожого за змістом журналу під назвою "Вера и Родина" № 10, якого було вилучено на квартирі за місцем його проживання під час проведеного обшуку. Стверджує також, що він не займався антирадянською агітацією і пропагандою в усній формі шляхом поширення наклепницьких вигадок на радянський державний і суспільний лад.

Проведення Марченком В.В. агітації та пропаганди, спрямованої на підрив і ослаблення Радянської влади, як особою, раніше судимом за особливо небезпечний державний злочин, не зважаючи на те, що він винним себе у скоєнні вищевказаного злочину не визнав, повністю стверджується показами допитаних в стадії попереднього та судового слідства свідків, показами того ж підсудного Марченка, матеріалами цієї кримінальної справи.

Зокрема, в судовому засіданні Марченко ствердив факти виготовлення, зберігання та розповсюдження ним літератури, в якій містяться заклики до проведення боротьби з Радянською владою та наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад.

Ці його покази об'єктивно стверджуються висновками проведених по справі криміналістичних експертиз про те, що тексти "заяви-протесту", листа до журналістів НДР, "Відкритого листа", "Знайомтесь: бандерівець", "Антон Олійник" та ряду інших дійсно виконані Марченком В.В.

т.5 а.с.385-386
т.8 а.с. 9-29, 142-157

Із протоколів огляду виготовлених підсудним документів вбачається, що вони виготовлялись ним під час відбуття покарання у ВТК Пермської області, тимчасового перебування в слідчому ізоляторі КДБ УРСР в 1977 році, перебування в селищі Саралжин Уїльського району Актюбінської області та у місті Києві і містять в собі наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад.

т.5 а.с. 395
т.7 а.с.65-68, 70-71, 77-79, 90-91, 100-101,
153-154, 174-179
т. 9 а.с.260-279

Допитані судом свідки Поляков Н.Г. і Хромов Г.Н., колишні працівники ВТК, ствердили, що 14 жовтня 1975 року вони, виконуючи свої службові обов'язки, побували у читальному залі бібліотеки колонії, де під час огляду цього приміщення вони вилучили рукописний текст документа, у вигляді листа до журналістів з НДР, виготовленого Марченком.

Це стверджується і актом адміністрації ВТК, з якого видно, що вказаний рукопис Марченка був вилучений у читальному залі бібліотеки колонії 14 жовтня 1975 року.

т.3 а.с.1

Про те, що виготовлені Марченком в травні 1977 року три ворожих документи під назвами "Лист: дідові" /другий варіант/, "Генеральному директору КНЕСЖО пану М-боа" та "Шерше ля фам" потрапили до гр-ки Кійренд М.Є. з метою їх поширення за межі колонії, ствердили свідки Шаріков В.І., Осипова Л.В. і Приситкова Т.В. Вони, зокрема, пояснили, що вказані документи, упаковані в герметичні контейнери з поліетиленової плівки, 8 травня 1977 року були отримані від Кійренд, про що складався відповідний акт, який знаходиться в матеріалах кримінальної справи.

т.3 а.с.2

Свідки Калинець І.М. та Антонюк З.П., допитані судом, ствердили, що вони приймали участь у поширенні виготовлених Марченком антирадянських, наклепницьких документів, а в ряді випадків були співавторами деяких з них.

Так, Калинець І.М. пояснив, що він, відбуваючи покарання у ВТК Пермської області разом з Марченком переписав мікротекстом його документи "Лист дідові", "Генеральному директору КНЕСКО пану М-00а" і "Шерше ля фам" для їх поширення за межі колонії, що він є співавтором документа у вигляді "звернення" до урядів країн Заходу, текст якого починається словами "Запад стоить перед вибором".

Антонюк З.П. ствердив про свою участь у виготовленні разом з Орловим Ю.Ф., Марченком В.В. та іншими засудженими документа під назвою "О положенні заключених в лагерьх СССР, який потрапив за кордон, де тривалий час використовувався буржуазною пропагандою у підривних акціях проти Союзу РСР.

Висновками криміналістичних експертиз встановлено, що мікротексти згаданих вище трьох документів Марченка написані рукою Калинця, а другий розділ мікротексту документа "О положенні заключених в СССР" - Антонюка З.П., четвертого і шостого - Марченка В.В.

т.8 а.с.142-157.

Довідками адміністрації ВТК-35 стверджується, що в 1977-1978 роках засуджені Марченко, Антонюк, Орлов, Матусевич, Кійренд М.А. і Калинець І.М. дійсно відбували покарання в цій колонії.

т.9 а.с.261
т.10 а.с.46,47,49,51

Із показів свідків Шевченка О.С. та Шевченка В.Н. вбачається, що виготовлений Марченком під час відбуття покарання у Пермській області документ під назвою "Відкритий лист до Вальтера Хайновського та Герхарда Шеймана, журналістам із НДР" потрапив за межі колонії і набув широкого поширення.

т.2 а.с. 255-257, 257-261
т.8 а.с. 172-174, 175-177

Свідок Басараб Д.П. ствердив, що він, відбуваючи покарання у ВТК-35 в Пермській області, розповідав засудженим про свою злочинну діяльність і ці дані міг використати Марченко В.В. у виготовленні ним документа під назвою "Знайомтесь, бандерівець", в якому він зводить наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад, національну політику Уряду і КПРС.

т.2 а.с.25-27

Про те, що Басараб Д.П. відбував покарання за вчинені ним злочини під час перебування в банді ОУН, за що його було засуджено як зрадника Батьківщини, стверджується копією вироку від 12 ли-

стопада 1954 року та довідкою адміністрації ВТК-35.

т.9 а.с.182-186
т.10 а.с. 49 .

Допитані судом свідки Хромов Г.М. і Поляков М.Г., а також Рябишев А.І. на попередньому слідстві /т.2 а.с.168-170/ ствердили про те, що відносно засудженого Марченка в колонії, де він відбував раніше покарання, проводилася тривала виховна робота в напрямку припинення його антирадянської діяльності і додержання встановленого режиму і розпорядку, але позитивних наслідків вона не дала.

Свідок Гордійчук П.В. ствердив, що 21 жовтня 1977 року під час побачення засудженого Марченка зі своєю матір'ю Смужаницею Н.М., яке проходило в слідчому ізоляторі КДБ УРСР, дійсно було виявлено і вилучено рукописний документ "Що дало йому змогу витривати?" Цей документ Марченко намагався поширити за межі слідчого ізолятора, завчасно упакувавши його в контейнер з поліетиленової плівки і сховавши в принесену матір'ю банку, наповнену медом.

Обставини вилучення згаданого документа викладені також в рапорті Гордійчука П.В.

т.3. а.с.10.

Показами свідків Яруніна В.Ж., Полякова М.Г., Султангереевої Т.Л. і Ташімової Б.І. в судовому засіданні та Рябишева А.І. і Гареевої Г.А. /т.2 а.с.168-170, 40-41/ встановлено, що Марченку В.В. під час перебування в місцях позбавлення волі та в засланні постійно надавалась необхідна медична допомога, а також легка робота з врахуванням стану його здоров'я.

Довідками лікувальних закладів виправно-трудової установи ВС-389 стверджується також, що Марченко систематично отримував кваліфіковану медичну допомогу.

т.9 а.с.291 і т.10 а.с.100

Наведеними вище доказами спростовується твердження Марченка про те, що йому, нібито, не надавалась належна медична допомога в місцях позбавлення волі та заслання.

Свідки Бісалиєв Ж., Горбачевський Ю.І., Султангереева Ж.Л. і Ташімова Б.І., допитані судом та Куншашева Ж.І. - на попередньому слідстві /т.2 а.с.104-113/, ствердили, що Марченко протягом тривалого часу з метою підриву та ослаблення Радянської влади, перебуваючи на засланні і мешкаючи в м.Києві, проводив антирадянську агітацію і пропаганду в усній формі, поширюючи злісні наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад.

Зокрема, свідки Бісалиєв Ж. і Куншашева Ж.І. стверджують, що Марченко систематично зводив наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад, заявляючи, що в Радянському Союзі начебто відсутні політичні свободи, а в Казахстані проводиться "русифікація", що російський народ начебто "пригноблює інші нації" СРСР, які внаслідок цього неначе перебувають в становищі "пригноблених". Вихваляючи політику уряду США, наклепницьки твердив, що наданням інтернаціональної допомоги Афганістану Радянський Союз нібито втручається у внутрішні справи цієї країни.

Свідок Горбачевський Ю.І. також ствердив, що Марченко на протязі осені 1982 р. і зими 1983 р. в місті Києві в розмові з ним неодноразово висловлював наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад, стверджуючи, що в СРСР нібито "немає повної демократії", неначе має місце "культурна й економічна відсталість українського народу" та вихваляв капіталістичний спосіб життя.

Вина Марченка В.В. в проведенні ним антирадянської агітації і пропаганди стверджується також матеріалами кримінальної справи, і зокрема:

- протоколами огляду архівної кримінальної справи № 67338 та особової справи засудженого копії вироку та іншими документами, з яких вбачається, що Марченко 25 червня 1973 року був заарештований, а 29 грудня того ж року засуджений за проведення антирадянської агітації і пропаганди, при цьому основну міру покарання відбував у виправно-трудовах колоніях Пермської області до 15 червня 1979 року, після чого вибув на заслання в селище Саралжин Актюбінської області;

т.9 а.с.216-259, 260-279, 284.

- документами адміністрації виправно-трудовах установ, характеристиками на Марченка за 1974-1983 роки та протоколом огляду справи № 19 про встановлення в грудні 1981 року адміністративного нагляду за ним, з яких вбачається, що він, відбуваючи міру покарання за вчинення особливо небезпечного злочину, на шлях виправлення не став і, залишаючись на своїх ворожих націоналістичних позиціях, продовжував злочинну діяльність, незважаючи на неодноразові застереження з боку офіційних осіб та представників громадськості колонії;

т.1 а.с.16-17

т.9 а.с.260-279, 280-283

- довідками Міністерства внутрішніх справ СРСР і Міністерства внутрішніх справ УРСР про судимість за особливо небезпечні злочини Стуса, Антонюка, Глузмана, Орлова, Калинця та інших осіб, з якими Марченко спілкувався, а також матеріалами вилучення поштової кореспонденції, що надходила на адресу йому із-за кордону та довідками оперативного підрозділу відносно осіб, з якими він контактував;

т.6 а.с.10-12

т.7 а.с.1-9, 13-43, 52-56, 196

т.9 а.с.70-71

т.10 а.с.40-44, 70-75, 77-92, 94-96.

- численними речовими доказами, які свідчать, що Марченко протягом 1974-1983 років з метою підризу і ослаблення Радянської влади займався агітацією та пропагандою в письмовій і усній формі;

т.1 а.с.18-339
 т.3 а.с. 1-132
 т.4 а.с.6,14-15,103, 185-228, 235-244
 т.5 а.с.1-92, 381-410, 411-413
 т.6 а.с.1-12,304
 т.7 а.с.1-9, 13-15, 65-179, 196
 т. 8 а.с.1-5, 142-157, 160-299
 т.9 а.с.1-101, 182-284
 т.10 а.с. 40-96

- протоколами обшуку, які свідчать про вилучення у різних осіб антирадянських за змістом документів, виготовлених підсудним Марченком ;

т.4 а.с.6-10, 14-15,107-111, 185-228
 т.9 а.с.5-9

- протоколами огляду архівних кримінальних справ відносно засуджених Гінзбурга О.І., Великанової Т.М., Шевченка О.Є., Ланди М.Н., Осипової Т.С. і Лавута О.П., з яких видно, що під час проведених обшуків на квартирах були вилучені рукописи та машинописні примірники "Відкритого листа", "Хроніки текущих событий" № 42, де вміщено текст названого "Відкритого листа", "О положенні заключенних в лагерьях СССР" і "Документ № 87" так званої групи "Хельсинки" з вміщенням в ньому текста "О положенні заключенных в лагерьях в СССР", "Запад стоит перед выбором", "Шановний пане Альвал!";

т.3 а.с.12-17,24-25,30
 т.5 а.с. 1-27, 80-82, 396-398, 399-410
 т.8 а.с. 160-189, 190-299
 т.9 а.с. 1-5, 16-34, 35-73, 74-101

- копіями вірків відносно засуджених Олійника А.А. та Киселика А.Т., з яких видно, що вони, зрадивши Батьківщину, вступили в банду ОУН і протягом 1943-1951 років скоїли ряд особливо тяжких злочинів;

т.9 а.с.187-188, 189-200, 201-208;

- ксерокопіями текстів передач ворожих за змістом документів зарубіжними радіостанціями "Свобода", "Голос Америки" і "Бі-бі-сі", а також публікацій в буржуазно-націоналістичних журналах "Авангард" № 140-142 за 1978 рік, "Визвольний шлях" № 348 за 1977 рік, №368 за 1978 рік, "Континент" № 20, з радянський яких видно, що вказані документи містять наклепницькі вигадки на державний та суспільний лад і використовувалися на Заході в підризних акціях проти СРСР;

т.7 а.с.65, 71-76, 83-93, 103-105, 166-169
 т.8 а.с.170-171
 т.9 а.с.35, 47-51, 55-59,

- довідками про ворожу щодо СРСР спрямованість діяльності закордонних засобів масової інформації і радіостанцій "Свобода", "Голос Америки" і "Бі-бі-сі" та журналів "Авангард", "Визвольний шлях", "Континент".

т.8 а.с.294-299
т.10 а.с.45

- довідками про ворожу щодо Радянського Союзу діяльність Горбач, яка проживає в ФРН, та про антирадянську спрямованість зарубіжної організації УГВР.

т.10 а.с.44-45

Таким чином, зробивши аналіз зібраних доказів по цій справі, судова колегія вважає, що вина Марченка В.В. в тому, що він протягом тривалого часу з метою підризу і ослаблення Радянської влади систематично виготовляв, зберігав та розповсюджував антирадянську і наклепницьку літературу, в якій містяться заклики до проведення боротьби з Радянською владою та наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад - повністю доведена.

Про спрямованість злочинної діяльності Марченка на підризу і ослаблення Радянської влади та про його антирадянські націоналістичні переконання свідчать: характер діянь підсудного, ворожий зміст виготовлених ним і розповсюджених документів як серед свого оточення, так і за кордоном на Заході, систематичне поширення ним в усній формі наклепницьких вигадок на радянський державний і суспільний лад, а також ті обставини, що такою діяльністю він займався тривалий час, протягом 1974-1983 років, і не припиняв її, незважаючи на неодноразові попередження офіційними органами та громадськістю про недопустимість подібних ворожих дій.

Зокрема, ігноруючи застереження співробітників ВТК-35, які застосовувались до нього у 1974-1975 роках під час виховної роботи, Марченко не тільки не припинив цю діяльність, а, навпаки, активізував її. Повернувшись з заслання до Києва він у своєму поясненні на ім'я начальника Радянського РВВС від 15 травня 1981 року запевняв, що "надалі зобов'язується не чинити нічого, що суперечило б Конституції СРСР", але й після цього продовжував свою злочинну діяльність.

т.2 а.с.168-170
т.9 а.с. 280-281

Твердження Марченка В.В. в судовому засіданні про те, що виготовлені ним антирадянські документи за своїм змістом не містять закликів до проведення боротьби з Радянською владою та наклепницьких вигадок, які порочать Радянський державний і суспільний лад, що він не вбачає складу злочину в своїх діях, суд вважає безпідставними, оскільки вони повністю спростовуються наведеними вище у вироці доказами.

Будучи раніше судимим за антирадянську агітацію і пропаганду, маючи життєвий досвід і вищу освіту, Марченко не міг не усвідомлювати, що його дії, пов'язані з виготовленням, зберіганням та розповсюдженням значної кількості ворожої літератури, а також систематичне поширення ним в усній формі серед широкого кола громадян наклепницьких вигадок, що порочать радянський державний і суспільний лад, були спрямовані саме на підрив та ослаблення Радянської влади, тобто на вчинення особливо небезпечного державного злочину – антирадянської агітації і пропаганди.

Злочинні дії Марченка В.В. вірно кваліфіковані органами попереднього слідства за статтями 70 ч.П КК РРФСР, 56 ч.П КК Казах.РСР і 62 ч.П КК УРСР, враховуючи, що вказані дії були скоєні на територіях трьох союзних республік – Російської радянської ФСР, Української РСР та Казахської РСР.

При обранні міри покарання Марченку В.В. судова колегія бере до уваги, що він вчинив особливо небезпечний державний злочин і являється особою, яка раніше притягувалась до кримінальної відповідальності за такі ж дії, що він залишається на попередніх позиціях і висловив намір проводити ворожу діяльність надалі.

Згідно вимог статті 26 КК УРСР Марченка В.В. слід визнати особливо небезпечним рецидивістом і відповідно зі статтею 25 КК УРСР місцем відбуття покарання визначити виправно-трудова колонія особливого режиму.

Передбачених ст.40 КК УРСР обставин, які пом'якшували б відповідальність підсудного Марченка В.В. – судова колегія не вбачає.

Керуючись ст.ст.323,324 КПК УРСР, судова колегія, –

П р и г о в о р и л а :

Марченка Валерія Веніаміновича по ст.70 ч.П КК РРФСР до 10 років позбавлення волі і з засланням на 5 років, по ст.56 ч.П КК Казах.РСР до 6 років позбавлення волі і з засланням на 5 років, по ст.62 ч.П КК УРСР до 9 років позбавлення волі і з засланням на 5 років, а на підставі ст.42 КК УРСР шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим вважати засудженням Марченка В.В. до 10 /десяти/ років позбавлення волі і з засланням на 5 /п'ять/ років.

На підставі ст.26 КК УРСР визнати Марченка В.В. особливо небезпечним рецидивістом і відбування покарання призначити у виправно-трудова колонії особливого режиму.

Строк відбуття покарання рахувати з 21 жовтня 1983 року, міру запобіжного заходу залишити Марченку В.В. до набуття вироком законної сили – тримання під вартою в слідчому ізоляторі КДБ УРСР.

Речові докази залишити на постійне зберігання при справі, судові витрати в сумі 159 крб.75 коп. стягнути з Марченка В.В. на користь держави.

Вирок може бути оскаржений до Верховного суду УРСР на протязі семи діб з моменту оголошення вироку, а засудженим – з моменту вручення йому копії вироку.

Головуючий
Народні засідателі

підпис
підписи

Згідно: заступник голови Київського міського
суду

 - Зубець Г.І.

гп-12
16.Ш.84 р.